

LPRU EDU Poll ครั้งที่ 1/2568

“นักศึกษาครุศาสตร์ ราชภัฏลำปาง คาดหวังอะไร?”

การสำรวจเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2568 บอกอะไรเราบ้าง

บทวิเคราะห์ รศ.ดร.ภิญญพันธุ์ พงนะลาวัณย์

1. นักศึกษาใหม่ คือใคร : ข้อมูลเบื้องต้น

จากการสำรวจ นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จำนวน 396 คน จากนักศึกษาทั้งหมด 459 คน (นับเป็นร้อยละ 86.27) ประกอบด้วย สาขาวิชาภาษาไทย 64 คน, ปฐมวัย 57 คน, ภาษาอังกฤษ 54 คน, สังคมศึกษา 39 คน, คณิตศาสตร์ 34 คน, วิทยาศาสตร์ทั่วไปและดนตรีศึกษา 18 คน, อุตสาหกรรมศิลป์และคอมพิวเตอร์ 14 คน, พลศึกษา 13 คน, การสอนภาษาจีน 10 คน และชีววิทยา 8 คน

ได้ระบุเพศตัวเองเป็นหญิง ร้อยละ 74.6 ชาย ร้อยละ 25.1 และ LGBTQ ร้อยละ 0.2

นักศึกษาเหล่านี้กระจายตัวอยู่ในอำเภอต่างๆ ในภาคเหนือ เช่น อ.แม่สะเรียง แม่ฮ่องสอน ร้อยละ 6.6, อ.สบเมย แม่ฮ่องสอน ร้อยละ 5.2, อ.อุ้มผาง ตาก ร้อยละ 4.3, อ.แม่ลาน้อย แม่ฮ่องสอน 4.0 อ.อมก๋อย เชียงใหม่ ร้อยละ 3.6, อ.ลี้ ลำพูน ร้อยละ 3.3, อ.แม่แจ่ม เชียงใหม่ ร้อยละ 3.1 ฯลฯ อย่างไรก็ตาม มีผู้ตอบอำเภอเมือง โดยไม่ระบุจังหวัดมากที่สุดที่ร้อยละ 7.1 แต่ไม่สามารถจำแนกได้อย่างชัดเจนว่าจังหวัดใด (แต่ก็อาจประมาณการได้ว่าอาจเป็นนักศึกษาจาก จังหวัดลำปาง ตามหัวข้อต่อไป)

หากแบ่งตามจังหวัดจะกระจายตัวอยู่ จังหวัดลำปางมากที่สุด ร้อยละ 22.7, รองลงมาคือ แม่ฮ่องสอน ร้อยละ 19, ตาก ร้อยละ 14.7, เชียงใหม่ ร้อยละ 14, ลำพูน ร้อยละ 7.3, แพร่ ร้อยละ 5.7, น่าน ร้อยละ 4.3, พะเยา ร้อยละ 3.3, เชียงราย ร้อยละ 2.1 และสุโขทัย ร้อยละ 1.9

ค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนที่พวกเขาได้รับหากไม่รวมค่าหอพักจะเห็นว่า ช่วงที่มากที่สุดคือ 1,000-1,999 บาท ที่มีมากถึง ร้อยละ 30.8 รองลงมาคือ 2,000-2,999 บาท ร้อยละ 26.3 และ 3,000-3,999 บาท ร้อยละ 21.3 ผู้ที่ได้เงิน 4,000-4,999 บาท มีเพียงร้อยละ 9.7 เช่นเดียวกับนักศึกษาที่ได้เงินไม่ถึงพันมีเพียงร้อยละ 7.1 ส่วนผู้ที่ได้รับเงินตั้งแต่ 5 พันบาทขึ้นไปมีเพียงร้อยละ 4.7

เห็นได้ว่านักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับเงินระหว่าง 1,000-3,999 บาท ต่อคน แต่ก็ยังมีผู้ที่ได้เงินไม่ถึง 1 พันบาทต่อเดือนมากถึงร้อยละ 7.1 (ซึ่งตกประมาณ 28 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 396 คน) ก็ถือว่าเป็นกลุ่มนักศึกษามีรายได้น้อยที่อาจจัดเป็นกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างมีมากจากอำเภอที่อยู่ห่างไกลในแม่ฮ่องสอนและตาก จึงไม่แปลกที่มีนักศึกษากว่า ร้อยละ 21.6 ต้องทำงานพิเศษระหว่างเรียนไปด้วย และมีผู้กู้ยืม กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ร้อยละ 56.2

แอปพลิเคชัน โซเชียลเน็ตเวิร์กที่นักศึกษาใช้บ่อยคือ Instagram มากถึง ร้อยละ 80.3, Facebook ร้อยละ 71.1, Tiktok ร้อยละ 61.8, LINE 48.3, X ร้อยละ 7.3 อย่างไรก็ตามการตอบ Youtube ที่ 0.2% อาจหมายถึงความไม่แน่ใจ หรือสับสนว่าโซเชียลเน็ตเวิร์กหรือไม่

วิเคราะห์ได้ว่า ลำปางยังคงเป็นจังหวัดที่มีนักศึกษามาเรียนลำดับแรก และอาจมาจากตัวเมือง ตรงกันข้ามกับจำนวนไม่น้อยที่มาจากพื้นที่ชายขอบ พื้นที่สูงต่างอำเภอในจังหวัดแม่ฮ่องสอนและตาก ที่อาจเป็นกลุ่มนักศึกษาชาติพันธุ์อยู่ด้วย ตัวเลขของรายได้ของนักศึกษาอาจชี้ให้เห็นถึงความเปราะบางของครอบครัวที่มีรายได้ไม่มากพออาจนำไปสู่การให้ทุนการศึกษา หรือมีโครงการหรือกิจกรรมเสริมสร้างรายได้ให้กับนักศึกษาเหล่านี้ ขณะที่สื่อโซเชียลมีเดียก็ถือว่ามีความสำคัญที่ละเลยไม่ได้ การใช้ Instagram ก็อาจจะชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาสนใจการเข้าชมภาพมากกว่าการพิมพ์ข้อความยาวๆ อย่างใน Facebook แต่กระนั้น Facebook ก็ยังเป็นที่ยอมรับมากอยู่

2. นักศึกษาคิดอย่างไรต่อมหาวิทยาลัย

ได้สอบถามนักศึกษาไป 8 ประเด็น ประเด็นที่นักศึกษาให้ความพึงพอใจระดับ 5 (เต็ม 5) มากเกิน 200 เสียง คือ ค่าเทอม, ภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยโดยรวม และการอำนวยความสะดวกและดูแลนักศึกษาใหม่ และที่ความพึงพอใจระดับ 5 ต่ำสุดคือ 150 นั่นคือ โรงอาหาร ความพึงพอใจกลางๆ อยู่ที่สวัสดิการ เช่น ประกันอุบัติเหตุ, อาคารเรียน, ห้องสมุด และกฎระเบียบ

วิเคราะห์ได้ว่า ค่าเทอมเป็นสิ่งที่นักศึกษาให้ความสำคัญเป็นพิเศษสอดคล้องจากภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่วนหนึ่งมาจากชนบท และเขตป่าเขาที่อาจไม่ได้ชีวิตที่มั่นคงนัก ที่น่าสนใจก็คือ การให้ความสำคัญกับภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางถือว่ามีความที่กว้างขวางไม่หนาแน่นและเต็มไปด้วยอาคารเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (วิทยาเขตหนองบัว ต.ช้างเผือก ในเมือง) ที่ค่อนข้างแออัด ทั้งยังมีต้นไม้และทิวทัศน์ที่สวยงาม เนื่องจากมีพื้นที่ราบ สระน้ำ กระทั่งเนินเขาด้านหลัง ในการประชาสัมพันธ์เพื่อรับนักศึกษาในอนาคต อาจจะเน้นการประชาสัมพันธ์อาคารสถานที่และภูมิทัศน์เพื่อจูงใจให้นักศึกษาตัดสินใจเลือกเรียนเพิ่มเติม และสอดคล้องกับการนิยมใช้ Instagram แบบในข้อ 1 อีกด้วย ส่วนการให้ค่าการอำนวยความสะดวกและดูแลนักศึกษาใหม่ ก็อาจสะท้อนจากการดูแลพวกเขาไม่ก็วันที่ผ่านมานี้ได้

3. ก่อนเข้าเรียน นักศึกษากังวลใจเรื่องใด

สิ่งที่พวกเขากังวลใจที่สุด คือ การเรียนที่มีมากถึง ร้อยละ 73.7 รองลงมาคือ ค่าใช้จ่าย 65.2, คิดถึงบ้าน ร้อยละ 38.2, กลัวไม่มีเพื่อน ร้อยละ 33.4, กลัวอาจารย์ ร้อยละ 23.7, เหงา ร้อยละ 17.5, กลัวรุ่นพี่ไม่ให้ความสำคัญ ร้อยละ 10.9 ฯลฯ

วิเคราะห์ได้ว่า ในช่วงเปลี่ยนผ่านจากการเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สู่ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา คงมีความกังวลต่อการเรียนการสอนที่พวกเขาไม่รู้จักมาก่อน ส่วนเรื่องค่าใช้จ่ายเป็นเรื่องสำคัญ สอดคล้องกับข้อมูล

ส่วนตัวที่อภิปรายมา ส่วนประเด็นคิดถึงบ้าน, กลัวไม่มีเพื่อนและเหงา อาจสะท้อนให้เห็นถึงสภาพจิตใจของนักศึกษาที่เปลี่ยนสถานที่การใช้ชีวิตใหม่ที่ต้องอยู่ไกลบ้าน ประเด็นของรุ่นพี่ก็อาจมีผลอยู่บ้างแต่ยังไม่มากนัก สิ่งเหล่านี้สอดคล้องกับการที่พวกเขาสนใจต่อการดูแลนักศึกษาใหม่ข้อที่ 2

4. ทำไมถึงเลือกเรียนคณะครุศาสตร์

เป็นคำถามระดับคณะ หัวข้อที่ให้ความสำคัญมากที่สุดตอบว่า รักในวิชาชีพครู ร้อยละ 74.2 ตามมาด้วย ต้องการรับราชการที่มั่นคงและมีสวัสดิการ ร้อยละ 71.1, ได้แรงบันดาลใจมาจากครูที่เคยสอน ร้อยละ 63, มีญาติและคนรู้จักที่เป็นครู ร้อยละ 27.3, ได้รับการแนะนำจากฝ่ายแนะแนว ร้อยละ 12.3

วิเคราะห์ได้ว่า คำตอบแรกอาจจะเป็นคำตอบที่ซ้ำเกินไป แต่คำตอบที่ 2 น่าจะเป็นคำตอบที่ทำให้เห็นมิติที่สัมพันธ์กับครอบครัวของเขาที่ได้สะท้อนในข้อมูลส่วนตัวไปแล้ว แต่ที่ละเอียดไม่ได้ก็คือ การได้รับแรงบันดาลใจที่เป็นประเด็นสำคัญ ส่วนการได้รับการแนะนำจากฝ่ายแนะแนว

5. ทำไมถึงเลือกเรียนสาขานี้

ในระดับสาขาวิชา ชื่นชอบสาขาดังกล่าวมาตั้งแต่สมัยเรียน ร้อยละ 72, ได้แรงบันดาลใจมาจากครูที่เคยสอน ร้อยละ 56.6, ประเมินแล้วว่าเหมาะสมกับศักยภาพของตน ร้อยละ 47.6, เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ร้อยละ 12.8, มีญาติและคนรู้จักเรียนในสาขานี้ ร้อยละ 12.1, ได้รับการแนะนำจากฝ่ายแนะแนว ร้อยละ 7.8, ยังไม่แน่ใจ ร้อยละ 3.1 ฯลฯ

วิเคราะห์ได้ว่า คำตอบว่าชื่นชอบดังกล่าวอาจพิจารณาเกี่ยวกับการประเมินว่าเหมาะสมกับศักยภาพของตน เนื่องจากว่า จากข้อมูลที่ผ่านมา นักศึกษาจำนวนไม่น้อยอาจจะจบสายวิทย์-คณิต แต่เลือกเรียนในสายภาษาหรือสังคม มากกว่าจะเรียนในสายวิทยาศาสตร์ ดังเห็นได้จากสถิตินักศึกษาครุวิทยาศาสตร์ ที่มีจำนวนลดลงอย่างมาก เป็นไปได้ว่า พวกเขาเชื่อว่า การเรียนนอกสายวิทยาศาสตร์นั้นจะง่ายกว่า และจะทำคะแนนได้ดีกว่า อย่างไรก็ตาม การเลือกสาขาก็อาจจะเกี่ยวข้องกับตลาดแรงงานที่เปิดรับครูบางสาขามากกว่าสาขาอื่นอยู่ด้วย จากข้อมูลนี้อาจนำไปพัฒนาเนื้อหาของการประชาสัมพันธ์การรับนักศึกษาได้ตรงเป้าหมายยิ่งขึ้น

6. เลือกเรียนราชภัฏลำปางเพราะเงินน้อยหรือเปล่า

ต่อคำถามว่า หากไม่มีข้อจำกัดเรื่องค่าใช้จ่าย ยังจะเลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางหรือไม่ แม้จะมีคำตอบจาก ร้อยละ 99.1 ว่า ยังคงเลือกอยู่ แต่น่าสนใจในคำถามย่อยว่า จะเลือกเรียนพยาบาลถึงร้อยละ 4, คณะมนุษยศาสตร์ ร้อยละ 2.4 ที่เหลือก็เป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกัน เช่น นิเทศ, รัฐศาสตร์, นิติศาสตร์, บริหารธุรกิจ, บัญชี ที่ร้อยละ 1.6 (มีตัวเลือก “-“ มากที่สุด ร้อยละ 34.4 ไม่แน่ใจว่าค่าอะไร) แต่ก็มีคำตอบซ้ำอย่างครุศาสตร์-ศึกษาศาสตร์ที่ 5.6 (อาจเป็นคำถามที่คลุมเครือ)

มหาวิทยาลัยที่จะเลือกหากไม่มีข้อจำกัดทางการเงิน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร้อยละ 8.1 (รวมจากการตอบข้อย่อยที่คล้ายกัน), มหาวิทยาลัยพะเยา ร้อยละ 5.7, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ร้อยละ 4.1

วิเคราะห์ได้ว่า ข้อนี้เกิดจากการสันนิษฐานว่า การที่มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เป็นตัวเลือกก็เพราะว่า ค่าใช้จ่ายและค่าครองชีพถูกกว่ามหาวิทยาลัยใหญ่ หรือสถาบันที่ตั้งอยู่ในเมืองใหญ่ จะเห็นว่า มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นเป้าหมาย เช่นเดียวกับพะเยาและ ม.ราชภัฏเชียงใหม่ แต่อาจด้วยข้อจำกัดทางการเงิน พวกเขาจึงเห็น ม.ราชภัฏลำปางเป็นตัวเลือกที่เหมาะสมกว่า ดังนั้นจุดแข็งเรื่องค่าเทอมและค่าครองชีพที่ถูกกว่า อาจจะเป็นสิ่งที่ควรเน้นในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

7. มีความสามารถพิเศษอะไร

ที่นักศึกษาตอบมากที่สุดคือ กีฬา ร้อยละ 28.6, ดนตรี ร้อยละ 9, งานประดิษฐ์ ร้อยละ 8.3, ภาษาที่สอง หรือมากกว่านั้น และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ร้อยละ 4.5

วิเคราะห์ได้ว่า ข้อนี้ทำให้เห็นทักษะอื่นๆ ของนัศึกษานอกจากทางด้านวิชาการ อย่างไรก็ตาม กีฬา ดนตรี และภาษาที่มีค่ามากอาจสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนอยู่ด้วย ด้านงานประดิษฐ์และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นก็สะท้อนถึงความสามารถที่เชื่อมโยงกับกิจกรรมในการเรียนวิชาชีพครูไปด้วย

8. ความคาดหวังต่อคณะครุศาสตร์

นักศึกษาให้ความพึงพอใจระดับ 5 (เต็ม 5) มากเกิน 200 เสียง คือ ทุกข้อ แต่ที่คาดหวังมากที่สุดคือ หมวดสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนต่างๆ และหมวดการเรียนการสอน รองลงมาคือ หมวดกิจกรรมและหมวด อาคารสถานที่

วิเคราะห์ได้ว่า ข้อนี้สัมพันธ์กับความกังวลของนักศึกษาด้านการเรียนในข้อ 3 ความคาดหวังของพวกเขา ในระยะแรกเข้าเรียนนี้จึงสัมพันธ์กับหมวดสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนและการเรียนการสอนนั่นเอง

9. ความคาดหวังอื่นๆ

ประเด็นที่นักศึกษาให้ความพึงพอใจระดับ 5 (เต็ม 5) มากเกิน 300 เสียง คือ การสนับสนุนในการสอบใบประกอบวิชาชีพ, รองลงมาที่ระดับเกินกว่า 250 เสียง คือ ประสบการณ์อื่นนอกเหนือจากการเรียนการสอน ส่วน การหารายได้พิเศษมีระดับอยู่ที่ 200 กว่าเสียง

วิเคราะห์ได้ว่า การสอบใบประกอบวิชาชีพน่าจะเป็นเรื่องที่พวกเขาสนใจและอาจจะกังวลอยู่ด้วย และเป็นไปได้ว่า อาจไม่เคยรับรู้มาก่อนว่าการจะเป็นครูนั้นต้องมีการสอบใบประกอบวิชาชีพ และเมื่อขึ้นชื่อว่าสอบแล้ว ก็อาจยิ่งเพิ่มความกังวลมากขึ้นไปอีก

นอกจากนั้นยังมีความคาดหวังเรื่องอื่นๆ ที่นักศึกษาเติมคำมาเอง เช่น การให้อิสระในการแต่งกาย, จบแล้วได้เป็นครู, สังคมดีและสภาพแวดล้อมดี, การสนับสนุนเรื่องงบประมาณ, ความสนุกสนานผ่อนคลายไม่ตึงเครียด, ประสบการณ์จากอาจารย์ และแนะนำอาชีพ

10. หลังจบการศึกษาแล้ว คาดหวังอะไร

สอบบรรจุครูได้ ร้อยละ 96.2, ทำงานในสายอาชีพครู 53.3, ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ร้อยละ 27.5, ต้องการจะเป็นผู้บริหารการศึกษา ร้อยละ 15.9, ต้องการจะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ร้อยละ 12.8, ดำเนินธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 10.4, ต้องการจะเป็นศึกษานิเทศก์ ร้อยละ 3.6 และมีคำตอบว่า ต้องการเรียนให้สูงสุด ร้อยละ 0.2

วิเคราะห์ได้ว่า น่าสนใจว่า การสอบบรรจุครูได้นั้นไม่ถึงร้อยละร้อย คำถามคือ ที่ไม่ตอบเพราะไม่ได้สนใจอยากเป็นครูจริงๆ หรือไม่เข้าใจคำถามเพราะถามกำกวม ส่วนที่ตอบว่า คาดหวังจะทำงานสายอาชีพครูร้อยละ 53.3 ก็ไม่แนใจนักว่านักศึกษาเข้าใจหรือไม่ว่า อาจจะทำงานสายอาชีพครูได้โดยไม่ต้องเป็นข้าราชการครูที่ต้องสอบบรรจุ ตัวเลขที่น่าสนใจก็คือการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทที่มีมากถึงร้อยละ 27.5 ในข้ออื่นๆ มีตอบมาด้วยว่า ต้องการเรียนให้สูงที่สุด ตัวเลขนี้ยังแสดงว่า แม้จะอยู่ชั้นปีที่ 1 แต่ก็ยังไม่มือนาคตที่แน่นอน อาจเป็นเพราะว่า สมัครเรียนมาโดยไม่ได้เป็นตัวเลือกลำดับแรกที่ยอยากจะเป็นครูก็เป็นได้

11. นักศึกษามีความสุขกับสถานที่เที่ยวประเภทใดในลำปาง

มากที่สุดคือ สถานที่ท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ ร้อยละ 72.1, คาเฟ่ ร้อยละ 59.1, วัดและโบราณสถาน ร้อยละ 26, พิพิธภัณฑ์ ร้อยละ 20.6, สถานบันเทิง ร้อยละ 12.1

วิเคราะห์ได้ว่า ข้อนี้เป็นคำถามเพื่อสำรวจการใช้เวลาว่างนอกสถานที่ จะเห็นว่าน้ำหนักร้อยละที่สถานที่ท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ ตามมาด้วยคาเฟ่ ขณะที่สถานบันเทิงมีน้อยมาก แต่ก็อาจเป็นไปได้ว่า ล้วนเป็นนักศึกษาที่เพิ่งเข้ามาศึกษาใหม่ที่อาจจะยังไม่มีประสบการณ์ท่องเที่ยวมากนัก

12. นักศึกษาอยากใช้วันหยุดไปกับอะไร

นอนพักผ่อนอยู่ที่พักมากที่สุด ร้อยละ 51.8, ออกค่ายชนบทและอ่านหนังสือ ร้อยละ 14.9, ดูหนัง-การ์ตูน ร้อยละ 11.6, เล่นเกม ร้อยละ 3.3, ทำงาน ร้อยละ 0.5

วิเคราะห์ได้ว่า ทำให้เห็นว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับการอยู่กับตัวเองในที่พักมากที่สุด แต่ก็อาจเป็นคำถามที่กว้างเกินไป เพราะการอยู่ที่พักอาจหมายถึงการเล่นโซเชียลมีเดียซึ่งไม่มีข้อนี้ให้เลือก ขณะที่กิจกรรมภายนอกมีสัดส่วนที่น้อยมาก ส่วนคำตอบว่า ทำงาน อาจจะเป็นตัวเลือกที่ไม่ดีนักเพราะหากเป็นวันหยุดแล้วก็ไม่ควรเป็นวันทำงาน

13. นักศึกษารู้จักคณะครุศาสตร์จากช่องทางใด

Facebook คณะครุศาสตร์ ร้อยละ 69, เว็บไซต์ คณะครุศาสตร์ ร้อยละ 48.7, ครูแนะแนว ร้อยละ 48.2, รุ่นพี่แนะนำ ร้อยละ 30, Tiktok คณะครุศาสตร์ ร้อยละ 20.3, บิดา มารดา ผู้ปกครอง ร้อยละ 18, คณะลงพื้นที่ ประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 8.3, แผ่นพับ/ใบปลิว ร้อยละ 4

วิเคราะห์ได้ว่า ชี้ให้เห็นถึงสื่อที่นักศึกษาเข้าถึงและรู้จักคณะครุศาสตร์ ม.ราชภัฏลำปางที่ Facebook ทำหน้าที่ได้ดี อาจเพราะเข้าถึงง่าย ขณะที่ Tiktok ยังมีสัดส่วนที่น้อย ขณะที่เว็บไซต์และครูแนะแนวก็ยังมีบทบาทสำคัญ อาจนำข้อมูลนี้ไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนรับนักศึกษาได้